

Informator

o uprawnieniach i prawach osób
z niepełnosprawnościami

2024

*Publikacja bezpłatna
Opracowana w ramach projektu
Pn. „Karkonoskie Centrum Wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami”
współfinansowanego przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego*

Wydawca:

Fundacja „Nasza Fundacja”

58-520 Janowice Wielkie, ul. Kopernika 1a

www.fundacjanaszafundacja.pl

Wydanie pierwsze.

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych i podmioty je realizujące.

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych określone ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i ich realizatorzy.

Zadanie	PFRON	Samorząd powiatowy	Samorząd wojewódzki
Rehabilitacja zawodowa	Dofinansowanie do wynagrodzenia (otwarty i chroniony rynek pracy)	Zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy, adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy, zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej
	Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne osoby niepełnosprawnej prowadzącej działalność gospodarczą oraz niepełnosprawnemu rolnikowi lub rolnikowi zobowiązanemu do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	
	Zwrot dodatkowych kosztów: budowy lub rozbudowy obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych i administracyjnych wynikających z zatrudnienia osoby niepełnosprawnej pracodawcy prowadzącemu zakład pracy chronionej-	Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy	
	Dofinansowanie w wysokości do 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez zakład pracy chronionej	Zwrot kosztów szkolenia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym	
		Dotacja na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie	

		wkładu do spółdzielni socjalnej	
		Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie: działalności gospodarczej albo prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego	
		Wsparcie osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy (szkolenia, staże, itp.)	
Rehabilitacja społeczna	Zlecanie zadań organizacjom pozarządowym i fundacjom, w trybie art. 36 ustawy o rehabilitacji	Zlecanie zadań organizacjom pozarządowym i fundacjom, w trybie art. 36 ustawy o rehabilitacji	Zlecanie zadań organizacjom pozarządowym i fundacjom, w trybie art. 36 ustawy o rehabilitacji
		Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	Dofinansowanie robót budowlanych odnośnie obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych
		Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	
		Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	
		Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	
		Dofinansowanie kosztów	

		tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	
Rehabilitacja zawodowa i społeczna	Finansowanie badań, ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych		
	Programy celowe z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	Programy celowe z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	
	Projekty systemowe z udziałem środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego		

Zadania samorządu na rzecz niepełnosprawnych Jeleniogórczan, w imieniu Gminy Miasta Jelenia Góra realizuje Dział Rehabilitacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, przy al. Jana Pawła II 7.

Rehabilitacja społeczna.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizowana jest ona przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się przede wszystkim uczestnictwo osób niepełnosprawnych w:

- warsztatach terapii zajęciowej,
- turnusach rehabilitacyjnych,
- imprezach integracyjnych

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* w ramach rehabilitacji społecznej Dział Rehabilitacji MOPS realizuje następujące zadania :

- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- rehabilitacja dzieci i młodzieży,
- szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Turnusy rehabilitacyjne.

Turnus rehabilitacyjny jest jedną z podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Turnus oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której

celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Program turnusu powinien zawierać elementy rehabilitacji odpowiedniej do rodzaju schorzeń osób niepełnosprawnych oraz obejmować zajęcia kulturalno-oświatowe, sportowo-rekreacyjne oraz inne wynikające ze specjalistycznego rodzaju turnusu, z uwzględnieniem zajęć indywidualnych i grupowych.

Czas trwania turnusów wynosi co najmniej 14 dni. Turnusy organizuje się wyłącznie na terenie kraju, w grupach zorganizowanych liczących nie mniej niż 20 uczestników, w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej (np. spływ kajakowy, obóz wędrowny).

Ważne!

Turnusu rehabilitacyjnego nie należy utożsamiać z leczeniem uzdrowiskowym - pobytem w sanatorium, częściowo refundowanym przez NFZ.

Osoba niepełnosprawna ubiegająca się o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym powinna złożyć odpowiedni wniosek o dofinansowanie, kopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, wniosek lekarza o skierowanie na turnus rehabilitacyjny. Wniosek

o dofinansowanie zawiera oświadczenie o wysokości dochodu w rodzinie oraz liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym.

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może ubiegać się osoba niepełnosprawna, w tym również dzieci i młodzież niepełnosprawna, jeżeli jej przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 65% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – w przypadku osoby samotnej,
- 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na członka rodziny - w przypadku zamieszkiwania niepełnosprawnego z rodziną we wspólnym gospodarstwie domowym.

Wniosek o dofinansowanie należy złożyć we właściwym dla miejsca zamieszkania powiatowym centrum pomocy rodzinie (w Jeleniej Górze jest to Dział Rehabilitacji MOPS, mający swoją siedzibę przy al. Jana Pawła II). Jest on rozpatrywany w ciągu 30 dni od daty złożenia kompletnego wniosku. PCPR w terminie 7 dni od dnia rozpatrzenia wniosku powiadamia

w formie pisemnej wnioskodawcę o sposobie jego rozpatrzenia. Informuje przy tym

o wysokości przyznanego dofinansowania bądź też uzasadnia odmowę jego przyznania. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące. Dofinansowanie można otrzymać tylko raz w roku kalendarzowym.

Aktualne informacje o ośrodkach i organizatorach turnusów rehabilitacyjnych, posiadających wpisy do rejestrów wojewody dostępne są pod adresem elektronicznym: empatia.mpips.gov.pl

Na tej stronie znajduje się centralna baza danych, utworzona z 16 wojewódzkich rejestrów ośrodków i 16 wojewódzkich rejestrów organizatorów. Zawiera ona aktualizowane przez wojewodów informacje o ośrodkach i organizatorach, posiadających wpis do odpowiedniego rejestru wojewody.

Na stronie umożliwiono wyszukiwanie ośrodków i organizatorów według zadanych kryteriów (np. rodzaju turnusu, rodzaju dysfunkcji, adresu). Wyszukane pozycje można następnie wydrukować wraz z danymi kontaktowymi.

[Sprzęt rehabilitacyjny dla indywidualnych osób niepełnosprawnych.](#)

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny może ubiegać się osoba niepełnosprawna, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jeżeli jej przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 65% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – w przypadku osoby samotnej,
- 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na członka rodziny - w przypadku zamieszkiwania niepełnosprawnego z rodziną we wspólnym gospodarstwie domowym.

Wysokość dofinansowania wynosi:

- do 80% kosztów zakupu sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Minimum 20% kosztów ponosi sam zainteresowany.

Dofinansowanie realizowane jest na podstawie umowy zawieranej przez Dyrektora MOPS w Jeleniej Górze z Wnioskodawcą. MOPS proponując Wnioskodawcy kwotę dofinansowania, odnosi się do ustalonej średniej ceny sprzętu, będącego w powszechnej sprzedaży.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku, Wnioskodawca otrzymuje pisemną informację wraz z uzasadnieniem, od której nie przysługuje odwołanie w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów zakupu sprzętu poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.

Dofinansowanie takie nie przysługuje również osobie, która ma zaległości wobec PFRON, lub w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku była stroną umowy zawartej z Funduszem i rozwiązanej z przyczyn leżących po jej stronie.

Sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się również osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON. Dla uprawnionych podmiotów mających siedzibę albo miejsce prowadzenia działalności na terenie Jeleniej Góry wnioski realizuje: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze - Dział Rehabilitacji.

Ważne!

Wniosek składa się w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego jego realizację.

Wysokość dofinansowania wynosi:

do 80% kosztów zakupu sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Minimum 20% kosztów ponosi sam wnioskodawca.

Dofinansowanie realizowane jest na podstawie umowy zawieranej przez Dyrektora MOPS w Jeleniej Górze z wnioskodawcą. MOPS proponując kwotę dofinansowania, odnosi się do ustalonej, średniej ceny sprzętu, będącego w powszechnej sprzedaży.

Przy korzystaniu ze środków PFRON, wnioskodawca zobowiązany jest do stosowania postępowania określonego w ustawie prawo zamówień publicznych.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku, wnioskodawca otrzymuje pisemną informację wraz z uzasadnieniem, od której nie przysługuje odwołanie w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów zakupu sprzętu poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.

Dofinansowanie takie nie przysługuje również podmiotowi, który ma zaległości wobec PFRON, lub w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, był stroną umowy zawartej z Funduszem i rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

O dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, ale jedynie te, które refundowane są przez Narodowy Fundusz Zdrowia, można starać się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

O przedmiotowe dofinansowanie może ubiegać osoba niepełnosprawna, jeżeli jej przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 65% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – w przypadku osoby samotnej,
- 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na członka rodziny - w przypadku zamieszkiwania niepełnosprawnego z rodziną we wspólnym gospodarstwie domowym.

Wysokość dofinansowania wynosi:

- do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny (jeśli udział taki jest wymagany),
- do 150% sumy kwoty limitu oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż limit.

Wnioskodawca informowany jest o rozstrzygnięciu w sprawie, w formie pisemnej, zaś przyznana kwota dofinansowania przekazywana jest odpowiednio bądź na rachunek bankowy sprzedawcy, bądź wskazany przez osobę niepełnosprawną lub wypłacana jest osobie niepełnosprawnej w kasie MOPS.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku, Wnioskodawca otrzymuje pisemną informację wraz z uzasadnieniem, od której nie przysługuje odwołanie w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego.

Likwidacja barier funkcjonalnych.

Ze środków Funduszu może być dofinansowana likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Realizacja powyższych zadań ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Pisemny wniosek o dofinansowanie likwidacji wyżej wymienionych barier funkcjonalnych osoba niepełnosprawna składa w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym dla miejsca zamieszkania. Dla mieszkańców Jeleniej Góry jest to Dział Rehabilitacji MOPS.

O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się.

O dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Dofinansowanie ze środków Funduszu nie przysługuje, jeżeli podmiot ubiegający się o dofinansowanie ma zaległości wobec Funduszu lub podmiot ten był, w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu.

Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych przysługuje osobom niepełnosprawnym, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku nie uzyskały odpowiednio na te cele dofinansowania ze środków Funduszu.

Ponadto dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier funkcjonalnych wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Wymagany udział własny Wnioskodawcy to minimum 5% kosztów.

Dofinansowanie realizowane jest na podstawie umowy zawieranej przez Dyrektora MOPS w Jeleniej Górze z Wnioskodawcą.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku, Wnioskodawca otrzymuje pisemną informację wraz z uzasadnieniem, od której nie przysługuje odwołanie w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów zakupów poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.

Można przyjąć, iż:

- bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienie występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym;
- bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaj niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie;
- bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.

Celem dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych jest m.in.: doskonalenie sił psychofizycznych osób niepełnosprawnych poprzez ruch, organizowanie zajęć rekreacyjnych, zawodów i imprez sportowych. W rezultacie prowadzi to do integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz podniesienia świadomości pełnosprawnych mieszkańców w zakresie problemów i potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

Uprawnionymi do ubiegania się o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych są osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (np. organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia), jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat, udokumentują zapewnienie odpowiednich dla osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania, posiadają środki własne lub pozyskane z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON.

Uwaga!

Wniosek składa się w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego jego realizację.

Dla uprawnionych podmiotów, których wnioski o dofinansowanie obejmuje niepełnosprawnych mieszkańców Jeleniej Góry, pomoc realizuje:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze - Dział Rehabilitacji.

Wysokość dofinansowania wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia. Dofinansowanie realizowane jest na podstawie umowy zawieranej przez Dyrektora MOPS z wnioskodawcą.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku, wnioskodawca otrzymuje pisemną informację wraz z uzasadnieniem, od której nie przysługuje odwołanie w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON. Dofinansowanie takie nie przysługuje również podmiotowi, który ma zaległości wobec PFRON, lub w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, był stroną umowy zawartej z Funduszem i rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu.

Rehabilitacja dzieci i młodzieży.

Dofinansowanie ze środków Funduszu rehabilitacji dzieci i młodzieży przysługuje podmiotom

w zakresie poniższych zadań:

- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie ze środków Funduszu szkolenia lub przekwalifikowania mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne bezrobotne lub inne osoby niepełnosprawne poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu, a zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy, w celu zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej, a w szczególności w razie:

- braku kwalifikacji zawodowych;
- konieczności zmiany kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia;
- utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

Szkoleniem, o którym mowa wyżej mogą być objęte również osoby niepełnosprawne będące w okresie wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn ich niedotyczących.

Wysokość dofinansowania szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych wynosi 100% kosztów szkolenia i przekwalifikowania osoby niepełnosprawnej w placówkach szkolących, nie więcej jednak niż do wysokości dziesięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

O dofinansowanie ze środków Funduszu na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Wysokość dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia.

Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część większej struktury organizacyjnej wyposażonej w osobowość prawną lub posiadającej zdolność do czynności prawnych. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty.

Celem warsztatu jest:

- aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Uczestnikami warsztatów mogą być osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności, niezdolne do podjęcia pracy. Osoby niepełnosprawne, przyjmowane do warsztatu po 1 stycznia 1998 r. muszą posiadać w swoim orzeczeniu wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Zgłoszenia osób niepełnosprawnych, które chcą uczestniczyć w warsztacie przyjmuje i zatwierdza jednostka zamierzająca utworzyć warsztat lub jednostka prowadząca warsztat.

Jednostka zamierzająca utworzyć warsztat składa do właściwego, ze względu na siedzibę warsztatu, powiatowego centrum pomocy rodzinie wniosek o dofinansowanie kosztów utworzenia i działalności warsztatu ze środków PFRON. Do wniosku należy dołączyć projekt utworzenia warsztatu. Projekt zawiera m.in. statut jednostki zamierzającej utworzyć warsztat, zgłoszenie co najmniej 20 kandydatów na uczestników warsztatu, z określeniem stopni i rodzajów ich niepełnosprawności, plan działalności warsztatu określający metody pracy z uczestnikami warsztatu w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zobowiązanie do opracowania indywidualnych programów rehabilitacji uczestników warsztatu, propozycje dotyczące obsady etatowej warsztatu, z wyszczególnieniem liczby stanowisk i wymaganych kwalifikacji pracowników oraz preliminarz kosztów utworzenia warsztatu i preliminarz rocznych kosztów działalności warsztatu.

Wniosek podlega merytorycznej i formalnej ocenie dokonywanej przez zespół utworzony przez starostę w centrum pomocy. W oparciu o ocenę zespołu powiat zawiera z jednostką zamierzającą utworzyć warsztat umowę określającą warunki i wysokość dofinansowania kosztów utworzenia i działalności warsztatu ze środków Funduszu.

Koszty utworzenia, działalności i wynikające ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu są współfinansowane ze środków PFRON, ze środków samorządu terytorialnego lub z innych źródeł. Zasada współfinansowania oznacza solidarne ponoszenie kosztów tworzenia i działania warsztatów przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Maksymalne dofinansowanie ze środków Funduszu kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej, w tym wynikających ze zwiększonej liczby uczestników warsztatu, wynosi 90% tych kosztów. Maksymalne dofinansowanie ze środków Funduszu tworzenia warsztatu terapii zajęciowej wynosi — 70% tych kosztów.

Podstawa prawna:

- *ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,*
- *rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.*

Na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonują 2 warsztaty:

- wtz działający przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, w którym rehabilitowanych jest 20 osób niepełnosprawnych, ul. Kiepur 44, 58-506 Jelenia Góra, tel. 75/64 30 163;
- wtz działający przy Polskim Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jeleniej Górze dla 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną, ul. Waryńskiego 14, 58-500 Jelenia Góra, tel. 75/75 259 61.

Rehabilitacja zawodowa.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz uzyskania awansu zawodowego przez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy oraz pomocy w zatrudnieniu.

W ramach rehabilitacji zawodowej Dział Rehabilitacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Jeleniej Górze zgodnie z obowiązującą ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizuje następujące zadania:

- przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego,
- dokonywanie zwrotu pracodawcy kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- dokonywanie zwrotu pracodawcy dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych.

Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Dotacja ta przyznawana jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), będących w dyspozycji Prezydenta Miasta Jeleniej Góry osobie niepełnosprawnej, jeżeli ta osoba nigdy nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, zwana dalej "wnioskodawcą", może jednorazowo otrzymać środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na:

- 1) podjęcie po raz pierwszy działalności:
  - a) gospodarczej, bez względu na formę prawną tej działalności,
  - b) rolniczej, w tym polegającej na prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej, bez względu na formę prawną tej działalności,
  - c) w formie spółdzielni socjalnej,
- 2) ponowne podjęcie działalności, o której mowa w pkt 1, jeżeli zgodnie z oświadczeniem wnioskodawcy upłynęło co najmniej 12 miesięcy od zaprzestania prowadzenia działalności, samodzielnie lub wspólnie z innymi osobami lub podmiotami, lub od ustania członkostwa w spółdzielni socjalnej.

Środki finansowe mogą być przyznane odrębnie każdemu wnioskodawcy, który zamierza:

- 1) podjąć działalność gospodarczą lub rolniczą:
  - a) samodzielnie,
  - b) wspólnie z innymi osobami lub podmiotami,
  - c) w wyniku przystąpienia do działalności gospodarczej lub rolniczej prowadzonej przez inne osoby lub podmioty;
- 2) zostać założycielem spółdzielni socjalnej;
- 3) nabyć członkostwo w spółdzielni socjalnej w wyniku przystąpienia do tej spółdzielni po jej założeniu.

Maksymalna wysokość pomocy de minimis wynosi:

- nie wyższej niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy lub od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy.

Podmiotami uprawnionymi do uzyskania tej pomocy są osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

Osoba niepełnosprawna zainteresowana otrzymaniem takiej pomocy powinna złożyć wniosek do starosty właściwego ze względu na miejsce jej zarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy.

Starosta, rozpatrując wniosek, bierze pod uwagę:

- 1) formę prawną i sposób wykonywania planowanej działalności;
- 2) wolę innych osób lub podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, rolniczą albo działalność w formie spółdzielni socjalnej przyjęcia wnioskodawcy do tej działalności;
- 3) popyt i podaż lokalnego rynku na planowaną działalność;
- 4) planowane wydatki, które wnioskodawca zamierza sfinansować z wnioskowanych środków;
- 5) wysokość wkładu własnego wnioskodawcy;
- 6) uprawnienia i kwalifikacje:
  - a) wnioskodawcy, w przypadku samodzielnego wykonywania czynności wymagających tych uprawnień i kwalifikacji,
  - b) wnioskodawcy lub innych osób, w przypadku wykonywania przez nie czynności wymagających tych uprawnień i kwalifikacji;
- 7) doświadczenie i umiejętności wnioskodawcy lub innych osób przydatne w planowanej działalności;

- 8) zgodę małżonka na zawarcie umowy przyznającej środki wnioskodawcy, w przypadku pozostawania we wspólności majątkowej;
- 9) wysokość pozostających w dyspozycji starosty środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na przyznanie osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej w danym roku.

Przedstawienie danych w powyższym zakresie ma na celu dokonanie oceny prawdopodobieństwa prowadzenia planowanego przez osobę niepełnosprawną przedsięwzięcia w okresie 24 miesięcy od jego rozpoczęcia.

Zawarcie umowy o udzielenie jednorazowych środków poprzedzają negocjacje prowadzone pomiędzy starostą/prezydentem a osobą niepełnosprawną, podczas których m. in. uzgadniana jest wysokość kwoty dotacji, która zostanie przekazana na rachunek bankowy wnioskodawcy, jak i inne warunki umowy (m.in. formy zabezpieczenia zwrotu pomocy, termin do rozliczenia uzyskanej pomocy).

Podstawa prawna:

- *art. 12a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,*
- *rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 grudnia 2018 r. w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej .*

Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego.

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą być przyznane osobie niepełnosprawnej prowadzącej działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne, na dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności.

Pomoc ta może być przyznawana osobie niepełnosprawnej prowadzącej działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne, jeżeli wnioskodawca:

- nie korzystał z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo pożyczka została w całości spłacona lub umorzona,
- nie otrzymał bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo prowadził tę działalność co najmniej przez okres 24 miesięcy od dnia otrzymania pomocy na ten cel.

Dofinansowanie przysługuje maksymalnie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności.

Wysokość dofinansowania określa umowa cywilnoprawna, która określa obowiązki stron ją zawierających (starosty/prezydenta i osoby niepełnosprawnej).

Osoba niepełnosprawna ubiegająca się o taką pomoc powinna złożyć wniosek do starosty właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej lub położenia gospodarstwa rolnego (własnego lub dzierżawionego).

Podstawa prawna:

- *art. 13 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).*

Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

O zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy może ubiegać się pracodawca, który:

- prowadzi działalność przez okres co najmniej 12 miesięcy;
- nie znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej wg. kryteriów określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej dot. udzielania pomocy publicznej;
- przez okres 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotną albo poszukującą pracy niepozostającą w zatrudnieniu.

Pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników (osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, spółdzielczej umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru).

Maksymalna wysokość pomocy na wyposażenie jednego stanowiska wynosi piętnastokrotność przeciętnego wynagrodzenia (tj. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następującego po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego).

Wysokość pomocy określa umowa cywilnoprawna, która określa obowiązki stron ją zawierających (starosty i pracodawcy).

Pracodawca zainteresowany zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej przy udziale środków Funduszu powinien złożyć wniosek Wn-W na formularzu określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej 2015 r. w sprawie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 93), do starosty właściwego ze względu na miejsce zarejestrowania osoby niepełnosprawnej.

Starosta rozpatrując wniosek, bierze pod uwagę:

- potrzeby lokalnego rynku pracy,
- liczbę osób niepełnosprawnych o określonych kwalifikacjach, zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu,

- koszty wyposażenia stanowiska pracy,
- wkład pracodawcy w wyposażenie tworzonego stanowiska pracy,
- wysokość posiadanych środków Funduszu przeznaczonych na ten cel w danym roku.

Zawarcie umowy o zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy poprzedzają negocjacje prowadzone pomiędzy starostą a pracodawcą, podczas których m. in. uzgadniana jest wysokość kwoty zwrotu, która zostanie wypłacona pracodawcy jak i inne warunki umowy (m.in. formy zabezpieczenia zwrotu kwoty refundacji, termin do rozliczenia otrzymanej pomocy).

Warunkiem dokonania zwrotu kosztów jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy – wydanej na wniosek starosty – o przystosowaniu stanowiska pracy do potrzeb wynikających z niepełnosprawności zatrudnionego pracownika lub w przypadku gdy zatrudnienie osoby niepełnosprawnej nie wymagało przystosowania o spełnieniu warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na tym stanowisku.

Jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej jest krótszy niż 36 miesięcy, pracodawca zwraca Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za pośrednictwem starosty środki w wysokości 1/36 ogólnej kwoty zwrotu za każdy miesiąc brakujący do upływu 36 miesięcy, jednak w wysokości nie mniejszej niż 1/6 tej kwoty.

Pracodawca jest zwolniony z obowiązku zwrotu w/w środków w przypadku zatrudnienia w terminie trzech miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną, inną osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy i niepozostająca w zatrudnieniu.

Zwrot kosztów obejmuje udokumentowane koszty zakupu lub wytworzenia wyposażenia stanowiska pracy wraz z niepodlegającym odliczeniu podatkiem VAT i podatkiem akcyzowym. Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem zawarcia umowy.

Zwrot kosztów pracodawcy dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych.

Pracodawca, który zatrudni bądź już zatrudnia osobę niepełnosprawną może otrzymać zwrot ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów:

1. adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
2. adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy,

3. zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
4. zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy,
5. szkolenia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy,
6. rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb, o których mowa w pkt.1-3.

Zwrotu kosztów dokonuje starosta na podstawie umowy cywilnoprawnej, która określa obowiązki stron ją zawierających (starosty i pracodawcy).

Zwrot kosztów nie może przekroczyć 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenie (tj. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następującego po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego) za każde przystosowane stanowisko pracy osoby niepełnosprawnej. Kwota zwrotu kosztów poniesionych w związku z rozpoznaniem potrzeb osób niepełnosprawnych nie może przekroczyć 15% kosztów związanych z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pracodawca zainteresowany zatrudnianiem osoby niepełnosprawnej przy udziale środków Funduszu powinien złożyć wniosek na formularzu określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 23.12.2014 r. w sprawie zwrotu dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych do starosty właściwego ze względu na:

- miejsce zarejestrowania osoby niepełnosprawnej jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu - w przypadku gdy zwrot kosztów dotyczy tej osoby,
- miejsce zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, miejsce siedziby albo miejsce zamieszkania pracodawcy - w pozostałych przypadkach.

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem zawarcia umowy. Warunkiem zwrotu kosztów jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy – wydanej na wniosek starosty – o przystosowaniu lub o spełnieniu warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowisku pracy lub pomieszczeniach zakładu pracy.

Aktualne programy celowe realizowane przez PFRON, skierowane do osób niepełnosprawnych, realizowane przez Miasto Jelenia Góra.

[Pilotażowy program „Aktywny samorząd”](#)

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu jest art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

1. przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
2. przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
3. umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
4. poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
5. wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Adresaci programu

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która w przypadku:

MODUŁ I:

Obszar A:

Zadanie 1:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub orzeczenie niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja narządu ruchu,

Zadanie 2:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej,
- dysfunkcja narządu ruchu,

Obszar B:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

Obszar C:

Zadanie 1:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

Zadanie 2:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,

Zadanie 3 i 4:

- stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego,
- potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,

Obszar D:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- aktywność zawodowa,
- pełnienie roli opiekuna prawnego dziecka.

MODUŁ II

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Formy i zakres pomocy udzielanej w ramach programu:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

1. Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
2. Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, dofinansowanie :

1. Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
2. Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

1. Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
2. Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

3. Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
4. Zadanie 4 – dofinansowanie kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości),

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego);

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/dziennym lub niestacjonarnym/wieczorowym/zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu).

Szczegółowe procedury programu dostępne są na stronie internetowej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych www.pfron.org.pl.

Realizatorami programu są samorządy terytorialne, w jednostkach których można pobrać i złożyć odpowiednie wnioski o dofinansowanie.

„Programu wyrównywania różnic między regionami”

Kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów „Programu wyrównywania różnic między regionami III”

1. Obszary programu:
  - 1) obszar B – likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania;
  - 2) obszar C – tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych;
  - 3) obszar D – likwidacja barier transportowych;
  - 4) obszar E – dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
  - 5) obszar F – tworzenie warsztatów terapii zajęciowej;
  - 6) obszar G – skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

2. Warunki brzegowe (zmiennie):

- 1) obszar B – do 150.000,00 zł na likwidację barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania;
- 2) obszar C – do 34.000,00 zł na każde nowoutworzone stanowisko pracy w spółdzielni socjalnej osób prawnych, proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy osoby niepełnosprawnej zatrudnionej na tym stanowisku;
- 3) obszar D – na likwidację barier transportowych do:
  - a) 80.000,00 zł dla samochodów osobowych, zwanych dalej „mikrobusami”, które w wersji standardowej są samochodami 9-cio miejscowymi, specjalnie przystosowanymi do przewozu osób na wózkach inwalidzkich,
  - b) 70.000,00 zł dla pozostałych samochodów osobowych, zwanych dalej „mikrobusami”, które w wersji standardowej są samochodami 9-cio miejscowymi,
  - c) 250.000,00 zł dla autobusów;
- 4) obszar E – do 9.000,00 zł na każdą osobę niepełnosprawną, która będzie w sposób stały korzystała z rezultatów projektu, przy czym osoby niepełnosprawne muszą stanowić co najmniej 30% beneficjentów tego projektu;
- 5) obszar F – do 70% kosztów realizacji projektu nie więcej niż 14.000,00 zł na każde miejsce dla osoby niepełnosprawnej w warsztacie terapii zajęciowej, tworzone w wyniku realizacji;
- 6) w przypadku obszaru G, proponuje się nie ustalać wskaźników kosztów, gdyż zadania realizowane przez powiat w ramach tego obszaru są szczegółowo regulowane postanowieniami ustawowymi oraz właściwymi aktami wykonawczymi.

1. **Celem** strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.

2. **Celami operacyjnymi** programu są:

1. zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych oraz środowiskowych domów samopomocy;
2. zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych;
3. zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
4. zmniejszenie barier transportowych, które napotykać osoby niepełnosprawne;
5. zwiększenie dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych na terenach powiatów pozbawionych tych placówek;

6. zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Adresatami pomocy mogą być dla:

1. obszaru B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) – powiaty lub podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne lub środowiskowe domy samopomocy;
2. obszaru C (tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych) – gminy, powiaty, organizacje pozarządowe;
3. obszaru D (likwidacja barier transportowych):
  1. placówki służące rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzone przez: organizacje pozarządowe, gminy lub powiaty,
  2. jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej;
4. obszaru E (dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych) – gminy, powiaty oraz organizacje pozarządowe;
5. obszaru F (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej) – jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe.

Wykaz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Jeleniej Góry.

Lp.	Nazwa organizacji	Adres i dane kontaktowe
1.	Jeleniogórskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych	al. Jana Pawła II 7 58-506 Jelenia Góra tel.75-75-41-079, kom . 691-334-017 e-mail: forum.jg@gmail.com
2.	Integracyjne Stowarzyszenie Artystyczne na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną "Pentatonika"	ul. Na Skałkach 4/10 58-500 Jelenia Góra kom.: 505360300 tel.: 75/75-34-315 e-mail: beata.ignatowska@wp.pl
3.	Jeleniogórskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa	ul. Staromiejska 5/3 58-560 Jelenia Góra kom. 884-632-170 e-mail: jgdown@op.pl www.jgoradown.pl
4.	Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych	ul. Osiedle Robotnicze 47A 58-500 Jelenia Góra Infolinia: 800-700-025 kom. 795-650- 990 tel.75 -75-242-54 e-mail: biuro@kson.pl www.kson.pl
5.	Karkonoskie Stowarzyszenie Osób Laryngektomowanych	ul. Osiedle Robotnicze 47A 58-500 Jelenia Góra tel.: 75/75-242-54
6.	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska - Dolnośląskie	ul. Kruszwicka 3 58-500 Jelenia Góra kom.: 602-318-931 tel.: 75/76-79-279 fax.: 75/75-58-309 e-mail: olimpiady@jelenia.gora.pl , k.gaslowski@olimpiadyspecjalne.pl www.olimpiady-specjalne.jelenia.gora.pl

7.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jeleniej Górze	ul. L. Waryńskiego 14 58-500 Jelenia Góra tel.: 75-75-25-961 fax.: 75-76-47-818 ??? e-mail: zk.jeleniagora@psoni.org.pl www.jeleniagora.psoni.org.pl
8.	Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze	al. Jana Pawła II 7 58-500 Jelenia Góra kom.: 607-604-587 tel.: 75/64-36-575 fax.: 75/64-30-163 e-mail: wztjelenia@wp.pl www.twk.org.pl
9.	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku	ul. Osiedle Robotnicze 47A 58-500 Jelenia Góra tel.: 75/75-242-54, e-mail: biuro@kson.pl
10.	Stowarzyszenie Niedosłyszących "Lira"	ul. Osiedle Robotnicze 47A 58-500 Jelenia Góra kom.: 515-328-537 tel.: 75-75-24-254, e-mail: lirakson2010@gmail.com
11.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie i Ruchowo "Przyjaciele"	ul. Osiedle Robotnicze 47A 58-500 Jelenia Góra kom.: 607519384 tel. 75-75-242-54 e-mail: basiazag@onet.pl
12.	Towarzystwo Chorych na Stwardnienia Rozsiane	al. Jana Pawła II 7 58-500 Jelenia Góra kom.: 691334017 tel.: 75/75-41-079 e-mail: towarzystwo.smjg@gmail.com
13.	Stowarzyszenie Osób Przewlekle Chorych "Pomocna Dłoń"	ul. M. Karłowicza 23/17 58-506 Jelenia Góra kom.: 693 595 051 e-mail: tadamowicz3@wp.pl www.pomocnadlon.com.pl
14.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych "Od Nowa"	Al. Wojska Polskiego 12/5A 58-500 Jelenia Góra
15.	Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Jeleniogórskie	ul. Grunwaldzka 51 58-500 Jelenia Góra kom.: 697915670 tel.: 75/75-26-122 e-mail: tpbajg@wp.pl

16.	Jeleniogórski Klub Sportowo-Rehabilitacyjny	ul. J. Kiepury 17/31 58-506 Jelenia Góra kom.: 601-952-560 fax.: 75/64-72-060 e-mail: klub.simet@gmail.com
17.	Karkonoski Klub Amazonek	ul. 1-go Maja 60 58-500 Jelenia Góra tel.: 75- 76-46-155 kom.: 887-080-777 e-mail: amazonkijelenia@wp.pl
18.	Polski Komitet Pomocy Społecznej	al. Jana Pawła II 7 58-500 Jelenia Góra tel. 75-64-80-420 e-mail: pkps.jeleniagora@wp.pl www.pkps.jgora.pl
19.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	ul. Bolesława Prusa 8 58-500 Jelenia Góra tel./fax.: 75/75-22-161 e-mail: oddzialjg@wp.pl www.pzerii.org
20.	Polski Związek Głuchych	ul. Wiejska 29 58-500 Jelenia Góra tel. 75-75-25-801 e-mail: jeleniagora@pzg.wroc.pl www.nowa.pzg.wroclaw.pl
21.	Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Jeleniej Górze	al. Jana Pawła II 7 58-500 Jelenia Góra tel.: 75-75-24-931 e-mail: pzn.jeleniagora@wp.pl www.pzn.org.pl
22.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Zarząd Rejonowy w Jeleniej Górze.	ul. Osiedla Robotnicze 47A 58-500 Jelenia Góra kom.: 609-892-888 tel.: 75-75-242-54 e-mail: lenula0705@interia.pl www.diabetyk.org.pl
23.	Fundacja Autika	ul. W. Polskiego 77/4 58-500 Jelenia Góra email: autika@o2.pl www.autika.pl
24.	Stowarzyszenie Pomocy Chorym przy Oddziale Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej Wojewódzkiego Centrum Szpitalnego Kotliny Jeleniogórskiej	ul. Ogińskiego 658-506 Jelenia Góra tel. 75 75 37 100 e-mail: stowarzyszenie@jgnet.pl www.stowarzyszenie.jgnet.pl

25.	Karkonoska Akademia Aktywnych Seniorów	ul. Osiedle Robotnicze 47A 58-500 Jelenia Góra tel.: 75-75-242-54
26.	Klub Seniora i Wolontariusza	ul. Osiedle Robotnicze 47A 58-500 Jelenia Góra tel.: 75-75-242-54
27.	Azymut Zdrowie	ul. Macieja Rataja 10/3, 58-560 Jelenia Góra tel: 606358256 e-mail: bogumila8@wp.p , azymutnazdrowie@gmail.com www.azymut-na-zdrowie.pl
28.	Fundacja Aktywni XXI	ul. Wolności 29 (wejście od ul. Mickiewicza) 58-500 Jelenia Góra tel. 75 649 41 61 e-mail: aktywni21@gmail.com
29.	Fundacja Instytut Rewalidacji	Osiedle Robotnicze 47a 58-506 Jelenia Góra www.kson.pl/fundacja-instytut-rewalidacji Tel. 75-75-242-54
30.	Integracyjny Klub Sportowy „Jelenia Góra”	ul. Malczewskiego 18b 58-500 Jelenia Góra tel. 604 805 136, 600 815 898 e-mail: iksieniagora@gmail.com
31.	Jeleniogórski Klub Literacki	ul. Bankowa 27, 58-500 Jelenia Góra tel. 662-193-868 e-mail: jan.kotlarski@poczta.onet.p
32.	Pomoc w Integracji Uczniów Szkoły Podstawowej nr 8	ul. Ignacego Paderewskiego 13 58-506 Jelenia Góra tel. 75 75 25 995, 606107581 e-mail: spnr8jg@op.pl www.spnr8jg.pl
33.	Stowarzyszenie Korpus Pomocy Wzajemnej "KPW"	ul. Cieplicka 30 58-560 Jelenia Góra tel. 509 939 888

Instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Biuro Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych

ul. Nowogrodzka 11, 00-513 Warszawa

tel. (22) 529 06 00(01)

e-mail: sekretariat.bon@mpips.gov.pl

Adres do korespondencji

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa

<http://www.niepelnosprawni.gov.pl>

dostęp dla niepełnosprawnych - tak

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa Aleja Solidarności 77

Tel. 22/ 55 17 700

Pełnomocnik Terenowy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich we Wrocławiu

50-056 Wrocław ul. Wierzbowa 5

Tel. 71/ 34 69 115

Przyjęcia interesantów: tel. 71/ 34 69 100 poniedziałek, wtorek, czwartek 9-15,
środa 10-17

Fundacja Aktywnej Rehabilitacji Far

ul. Inspektowa 1, 02-711 Warszawa

tel./ fax (22) 651 88 02, 651 88 03

e-mail: info@far.org.pl , <http://www.far.org.pl>

dostęp dla niepełnosprawnych - tak

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Al. Jana Pawła II 13, 00-828 Warszawa

tel. (22) 505 55 00, Infolinia dla osób niepełnosprawnych 0 800 533 335

<http://www.pfron.org.pl>

dostęp dla niepełnosprawnych – tak

Fundacja Anny Dymnej „Mimo Wszystko”

ul. Profesora Stefana Myczkowskiego 4, 30-198 Kraków

tel. 12/ 422 69 03

e-mail: fundacja@mimowszystko.org

gg: 74711

Fundacja TVN “Nie jesteś sam”

ul. Wiertnicza 166, 02-952 Warszawa

tel. 22/ 453 57 31, 856 66 74, 856 64 83

e-mail: fundacja@tvn.pl

Fundacja Polsat
ul. Ostrobramska 77, 04-175 Warszawa
Tel. 22/ 514 55 55
e-mail: fundacja@polsat.com.pl

Fundacja Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową
ul. O.Bujwida 42, 50-368 Wrocław
tel. 71/372 36 09
e-mail: fundacja@naratunek.org

Fundacja Na Rzecz Osób Niewidomych I Niepełnosprawnych "Pomóż i Ty"
ul. Płocka 5A, 81-535 Gdynia
tel. 58/ 663 81 41
e-mail: fundacja@pomozity.org

Fundacja Pomocna Ręka
Ul. Lisa Kuli 7, 05-270 Marki
tel. 22/428 40 08
e-mail: fundacja_pomocna_reka_interia.pl

Fundacja Tacy Sami
ul. Pszczyńska 36a/22, 44-100 Gliwice
tel. 32/ 231 76 24
gg: 1202398
e-mail: fundacja@tacysami.org.pl

Fundacja ARKA
54-206 Wrocław ul. Legnicka 65
Tel. 668 906 661
e-mail: arka.fundacja@gmail.com

Fundacja im. Stefana Batorego
00-215 Warszawa ul. Sapieżyńska 10a
Tel. 22/ 536 02 00
www.batory.org.pl

Świadczenia opiekuńcze.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji obywatelom polskim, cudzoziemcom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują zasiłek pielęgnacyjny, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej i przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- a także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.
- osobie, która ukończyła 75 lat .

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, tj. placówce opiekuńczo-wychowawczej, schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, a także szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie,
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na podstawie innych ustaw,
- jeżeli członkowi rodziny za granicą przysługuje Świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją osoby, na którą jest składany wniosek, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Zasady nabywania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego po raz pierwszy

Aby nabyć prawo do zasiłku pielęgnacyjnego od miesiąca złożenia wniosku w powiatowym zespole ds. orzekania o niepełnosprawności, należy wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego złożyć w terminie 3 miesięcy od wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

W przypadku przekroczenia powyższego terminu, prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje, na zasadach ogólnych, od miesiąca złożenia wniosku wraz z dokumentacją.

W przypadku złożenia wniosku o zasiłek pielęgnacyjny bez wymaganego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, podmiot realizujący świadczenia wzywa do uzupełnienia dokumentacji.

W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu (orzeczenia) przez osobę składającą wniosek jest niewydanie dokumentu przez właściwą instytucję

w ustawowo określonym terminie oraz osoba może to udokumentować, świadczenia przysługują począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

Do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:

- prawomocne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (kserokopia + oryginał),
- dokument stwierdzający tożsamość (oryginał do wglądu),

W przypadku gdy okoliczności sprawy mające wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych wymagają potwierdzenia innym dokumentem niż wymienione powyżej, podmiot realizujący świadczenie może domagać się takiego dokumentu.

Druki wniosków dostępne są na stronie internetowej

<http://www.mops.jelenia-gora.pl/dzial-świadczeń-rodzinnych/wzory-wnioskow.html>

oraz w Dziale Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, gdzie jednocześnie wypełnione wnioski należy złożyć.

Świadczenie pielęgnacyjne.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks 7 rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,

jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- nie ma osób, których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych (opiekuna faktycznego dziecka albo osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną) lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne od dnia 01 stycznia 2018 r. przysługuje w wysokości 1477,00 zł. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznawane będzie na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności bez względu na dochód rodziny.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1. osoba sprawująca opiekę:
  - ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
  - ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
2. osoba wymagająca opieki:
  - pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
  - została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
3. na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
4. na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
5. na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W przypadku wątpliwości co do świadczonej opieki może zostać przeprowadzony wywiad środowiskowy.

Wymagane dokumenty:

- wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,

- prawomocne orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- zaświadczenie placówki zapewniającej całodobową opiekę w przypadku umieszczenia w niej dziecka, o liczbie dni w tygodniu, w których korzysta w niej z całodobowej opieki albo oświadczenie o niekorzystaniu przez więcej niż 5 dni w tygodniu z całodobowej opieki nad dzieckiem umieszczonym w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym,
- inne dokumenty, w tym oświadczenia, uznane za niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

Dodatki do zasiłku rodzinnego

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności
- powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub o znacznym stopniu niepełnosprawności

Świadczenie wypłacane jest miesięcznie w kwocie:

- 90,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia
- 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia

Do wniosku należy dołączyć:

- Orzeczenie o niepełnosprawności dziecka (dotyczy dziecka poniżej 16 roku życia) lub
- Orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenia z pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, przysługuje:

- osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiadającym zezwolenie na osiedlenie się, zgodę na pobyt tolerowany lub status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej;
- obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy i ochrony uzupełniającej lub zezwoleń na pobyt czasowy;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom w przypadku jednoczesnego wstąpienia ubóstwa oraz jednej z powyższych okoliczności i których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. dla osoby samotnie gospodarującej 701 zł, natomiast dla osoby w rodzinie 528 zł.

Świadczenia z pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń: w naturze, w usługach i pieniężne. Udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Do świadczeń z pomocy społecznej zaliczamy m.in.:

Świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w

związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,

Świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej wszczynane jest na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Postępowanie od przyjęcia informacji (wniosku) do udzielenia pomocy.

Pracownik socjalny zobowiązany jest do przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy albo w miejscu stałego czy czasowego pobytu.

Wywiad jest niezbędny – to podstawa do udzielenia pomocy, bez niego jej nie można wydać decyzji w sprawie.

Pracownik socjalny przeprowadzi rodzinny wywiad środowiskowy w ciągu **14 dni** od roboczych od złożenia wniosku, a w szczególnie pilnych sprawach – w ciągu **2 dni**.

Pracownik socjalny:

- zbierze dokumentację: zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości dochodu twojego oraz rodziny itp.,
- ustali sytuację osób, które powinny ci pomóc (rodzice lub dzieci),
- ustali sposób pomocy, której one tobie udzielą,
- ustali, czy masz uprawnienia do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, a jeśli tak – to jakie.

Rozmowa z pracownikiem pozwoli ocenić sytuację życiową wnioskodawcy, ustalić jego przyczyny oraz problemy i potrzeby.

Pracownik socjalny:

- zapyta o sytuację twoją oraz osób, które wspólnie z tobą mieszkają i gospodarują, w tym o:
  - źródło dochodów,
  - sytuację zawodową,
  - stan zdrowia,
  - sytuację rodzinną,

- stan majątku,
- jeśli stwierdzi przemoc w rodzinie – wypełni formularz **Pomoc Społeczna – Niebieska Karta** i dołączy go do wywiadu.

WAŻNE!

Jeśli nie zgodzisz się na wywiad – nie otrzymasz pomocy.

Do rozmowy z pracownikiem socjalnym przeprowadzającego wywiad środowiskowy należy przygotować:

- dokument potwierdzający twoją tożsamość (dowód osobisty, paszport lub inny),
- skrócony odpis aktu urodzenia dziecka lub jego książeczkę zdrowia,
- dokumenty, które poświadczają twoje dochody:
  - rentę,
  - emeryturę,
  - świadczenie przedemerytalne,
  - zasiłek przedemerytalny,
  - emeryturę pomostową,
  - nauczycielskie świadczenie kompensacyjne,
  - uposażenie w stanie spoczynku,
  - rentę socjalną,
- dowód, że dostajesz świadczenie: ostatni odcinek renty, emerytury itp.,
- zaświadczenie lub oświadczenie o wysokości wynagrodzenia, które dostajesz, bo jesteś:
  - zatrudniony,
  - pracujesz na umowę-zlecenie lub o dzieło,
- dokumenty, które potwierdzają stopień niepełnosprawności, czyli orzeczenie o:
  - niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności (orzeczenie zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności),
  - całkowitej niezdolności do pracy oraz samodzielnej egzystencji,
  - całkowitej niezdolności do pracy (orzeczenie lekarskie orzecznika ZUS),
- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia,
- inne dokumenty (zależnie od sytuacji twojej i rodziny), które mogą mieć wpływ na prawo do świadczeń, na przykład:
  - zaświadczenie lub oświadczenie o okresie zatrudnienia (okresach, za które płacono składki na ubezpieczenie społeczne, oraz o okresach nieskładkowych),
  - zaświadczenie z urzędu gminy lub oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego,
  - zaświadczenie lub oświadczenie o kontynuowaniu nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub wyższej,
  - decyzja o:

- uznaniu lub odmowie uznania za osobę bezrobotną,
- utracie statusu takiej osoby,
- przyznaniu lub odmowie przyznania (wznowieniu, wstrzymaniu, utracie, pozbawieniu):
  - prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
  - świadczenia szkoleniowego,
  - stypendium,
  - dodatku aktywizacyjnego,
- oświadczenie o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy,
- dowód opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne – jeśli prowadzisz pozarolniczą działalność gospodarczą,
- oświadczenie o stanie majątku,
- dokumenty, które określają twój status – jeśli jesteś cudzoziemcem,
- inne dokumenty, o które poprosi pracownik socjalny.

WAŻNE!

Złożenie oświadczenia o dochodach i o stanie majątku jest niezbędne do przyznania świadczenia.

Postępowanie (rozpatrzenie wniosku) kończy się wydaniem decyzji administracyjnej, co następuje:

- **bez zbędnej zwłoki – w ciągu 1 miesiąca** od złożenia wniosku,
- **w ciągu 2 miesięcy** od złożenia wniosku – jeśli jest wyjątkowo skomplikowana.

Od decyzji administracyjnej wydanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (w ciągu 14 dni od jej otrzymania). Odwołanie składa się za pośrednictwem ośrodka, który decyzję wydał.

Obowiązkiem wnioskodawcy jest współpraca z pracownikiem socjalnym. Brak współdziałania, nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy (przez osobę bezrobotną) lub marnotrawienie zasobów własne lub przyznanego świadczenia może skutkować wstrzymaniem, ograniczeniem a w końcu całkowitą odmową świadczenia.

WAŻNE!

Świadczenia pomocy społecznej są uznaniowe. Wyjątkiem jest zasiłek stały, który dostaniesz, jeśli spełnisz określone warunki.

Zasiłek stały przysługuje, jeśli:

- osobie pełnoletniej,

- całkowicie niezdolnej do pracy,
- niezdolnej do pracy z powodu wieku,
- dochód jest niższy niż kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej,
- lub dochód oraz dochód na osobę w rodzinie są niższe niż kryterium dochodowe na osobę w rodzinie.

Programy Rządowe.

W ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 dożywiane są dzieci, młodzież i osoby dorosłe z terenu Miasta Jelenia Góra. Zadanie to wykonywane jest poprzez opłacenie pełnych obiadów dla dzieci i młodzieży w trakcie nauki szkolnej oraz posiłków dla osób dorosłych. Posiłki i obiady wydawane są w stołówkach szkolnych, przedszkolach i punktach gastronomicznych na terenie całego miasta Jeleniej Góry. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wypłaca się środki pieniężne na zakup posiłku. Kryterium dochodowe do tej formy pomocy nie może przekraczać 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i wynosi odpowiednio: 1051,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 792 zł. dla osoby w rodzinie. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, po otrzymaniu informacji od Organizacji Partnerskich o Zasięgu Lokalnym o dystrybucji żywności, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, wydają skierowania do odbioru żywności dla osób, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego tj. 1 402 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1 056 zł dla osoby w rodzinie.

Szczegółowych informacji w sprawie świadczeń, w każdym indywidualnym przypadku, udzielają pracownicy socjalni właściwi ze względu na prowadzony rejon Miasta. Wykaz rejonów prowadzonych przez pracowników socjalnych dostępny jest na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, w zakładce Dział Pomocy Środowiskowej I i II.